WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)
z dnia 16 grudnia 2004 r. *

W sprawie C-293/03

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunal du travail de Bruxelles (Belgia) postanowieniem z dnia 20 maja 2003 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 4 lipca 2003 r., w postępowaniu:

Gregorio My

przeciwko

Office national des pensions (ONP),

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C. W. A. Timmermans, prezes izby, C. Gulmann, R. Schintgen (sprawozdawca), G. Arestis i J. Klučka, sędziowie,

* Język postępowania: francuski.

rzecznik generalny: A. Tizzano,
sekretarz: M. Múgica Arzamendi, główny administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 17 czerwca 2004 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu G. My'ego przez C. Rosenfelda, avocat,

— w imieniu Office national des pensions przez G. Perla i J.-P. Lheureuxa, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu greckiego przez A. Samoni-Rantou i M. Tassopoulou, działające w charakterze pełnomocników,

— w imieniu rządu niderlandzkiego przez H. G. Sevenster, działającą w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez D. Martina, działającego w charakterze pełnomocnika,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 9 września 2004 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 WE, 3 WE, 17 WE, 18 WE, 39 WE, 40 WE, 42 WE i 283 WE, jak również art. 7 rozporządzenia (EWG) nr 1612/68 z dnia 15 października 1968 r. w sprawie swobodnego przepływu pracowników wewnątrz Wspólnoty (Dz.U. L 257, str. 2).

2 Wniosek ten został przedłożony w ramach sporu zawisłego między G. Mym a Office national des pensions (krajowy urząd emerytalny, zwany dalej „ONP") w związku z odmową uwzględnienia okresów zatrudnienia zainteresowanego w ramach służby w jednej z instytucji Wspólnot Europejskich w celu nabycia przez niego prawa do wcześniejszej emerytury z belgijskiego systemu emerytalnego.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

3 Zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 załącznika VIII do regulaminu pracowniczego urzędników Wspólnot Europejskich (zwanego dalej „regulaminem"), w wersji obowiązującej w okresie zaistnienia stanu faktycznego będącego podstawą postępowania przed sądem krajowym:

„1. Urzędnik, który kończy służbę we Wspólnotach w celu:

— podjęcia służby w administracji rządowej albo w organizacji krajowej lub międzynarodowej, która zawarła umowę ze Wspólnotami;

— wykonywania działalności zawodowej na podstawie zatrudnienia lub na własny rachunek, z tytułu której nabywa uprawnienia emerytalne w ramach systemu, którego organy administracji zawarły umowę ze Wspólnotami,

uprawniony jest do przekazania ekwiwalentu aktuarialnego swoich praw do emerytury we Wspólnotach do funduszu emerytalnego tej administracji lub organizacji albo do funduszu emerytalnego, w ramach którego nabywa prawa do emerytury z tytułu zatrudnienia lub prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek.

2. Urzędnik, który podejmuje służbę we Wspólnotach po:

— zakończeniu służby w administracji rządowej albo w organizacji krajowej lub międzynarodowej; lub

— wykonywaniu działalności zawodowej na podstawie zatrudnienia lub na własny rachunek,

przy powołaniu go na urzędnika na czas nieokreślony może zlecić wpłatę na rzecz Wspólnot ekwiwalentu aktuarialnego albo zryczałtowanej wartości wykupu praw do emerytury, które nabył z tytułu takiej działalności.

W takim przypadku instytucja, w której urzędnik pełni służbę, biorąc pod uwagę grupę zaszeregowania, do której został powołany na urzędnika na czas nieokreślony, określa liczbę lat służby uprawniających do emerytury, które są zaliczane w ramach jej systemu emerytalnego w związku z poprzednim okresem zatrudnienia, na podstawie kwoty ekwiwalentu aktuarialnego lub zryczałtowanej wartości wykupu praw do emerytury".

Uregulowania krajowe

4 Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 21 maja 1991 r. w sprawie wzajemnych relacji pomiędzy belgijskim system emerytalnym a systemami instytucji międzynarodowego prawa publicznego (*Moniteur belge* z dnia 20 czerwca 1991 r., zwanej dalej „ustawą z 1991 r."):

„Za zgodą instytucji każdy urzędnik może wnosić o to, aby została wpłacona na konto instytucji kwota emerytury obejmującej usługi i okresy poprzedzające rozpoczęcie przez niego służby w tej instytucji".

5 Na mocy art. 9 wyżej przywołanej ustawy zainteresowany może jednak wycofać swój wniosek o przeniesienie do belgijskiego systemu emerytalnego. Takie wycofanie ma charakter ostateczny i nieodwołalny.

6 Artykuł 2 ust. 1 pkt 5 ustawy z 1991 r. definiuje termin „urzędnik" jako obejmujący „każdego członka personelu należącego do systemu emerytalnego instytucji, w stosunku do którego przeniesienie praw do emerytury ani nie jest uregulowane rozporządzeniem, ani nie podlega porozumieniom o charakterze szczególnym". Definicję terminu „instytucja" formułuje art. 2 ust. 1 pkt 1 jako obejmujący „instytucje wspólnotowe, organy do nich podobne w zakresie stosowania regulaminu pracowniczego urzędników i innych pracowników Unii Europejskiej, jak również inne jednostki wspólnotowe, których system emerytalny przyznaje urzędnikom mianowanym uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o przeniesienie do kasy emerytalnej instytucji praw do emerytury nabytych przed wstąpieniem do służby w instytucji".

7 Ustawa z dnia 10 lutego 2003 r. regulująca przeniesienie praw do emerytury pomiędzy belgijskimi systemami emerytalnymi a systemami instytucji prawa publicznego (*Moniteur belge* z dnia 27 marca 2003 r., zwana dalej „ustawą z 2003 r.") mocą art. 14 nadaje urzędnikowi kończącemu okres zatrudnienia w ramach Wspólnot Europejskich w celu rozpoczęcia działalności zawodowej w Belgii uprawnienie do wystąpienia z wnioskiem o przeniesienie do systemu belgijskiego bądź to ekwiwalentu aktuarialnego praw do emerytury nabytych w ramach wspólnotowego systemu emerytalnego, bądź też zryczałtowanej wartości wykupu praw do emerytury, odpowiadającej wysokości składek uiszczonych w ramach rzeczonego systemu.

8 Na podstawie art. 29 ustawy z 2003 r. wchodzi ona w życie z dniem 1 stycznia 2002 r., mając zastosowanie do wniosków o przeniesienie złożonych począwszy od tej daty.

9 Ponadto art. 4 ust. 2 akapit pierwszy arrêté royal (dekretu królewskiego) z dnia 23 grudnia 1996 r. w sprawie wykonania art. 15, 16 i 17 ustawy z dnia 26 lipca 1996 r. w sprawie modernizacji systemu ubezpieczeń społecznych, zapewniającej rentowność powszechnych systemów emerytalnych (*Moniteur belge* z dnia 17 stycznia 1997 r., zwany dalej „dekretem królewskim") stanowi:

„Możliwość uzyskania wcześniejszej emerytury zgodnie z ust. 1 zależy od udowodnienia przez zainteresowanego, że przepracował on w służbie cywilnej co najmniej 35 lat, która to wysługa lat może przesądzać o prawie do emerytury na podstawie niniejszego dekretu, na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 1990 r., na podstawie dekretu królewskiego nr 50, na podstawie przepisów dotyczących belgijskiego systemu zabezpieczenia społecznego robotników, pracowników najemnych, górników, marynarzy bądź pracowników niezależnych, na podstawie belgijskich przypisów dotyczących zabezpieczenia społecznego personelu służby cywilnej lub belgijskiego przedsiębiorstwa kolei państwowych lub też na podstawie jakichkolwiek innych przepisów belgijskich".

Postępowanie przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

10 G. My, obywatel włoski, urodzony w dniu 20 lutego 1941 r., przed podjęciem pracy w charakterze urzędnika w służbie Rady Wspólnot Europejskich, świadczonej w okresie pomiędzy dniem 1 czerwca 1974 r. a 31 maja 2001 r., uiszczał przez 19 lat składki na poczet belgijskiego pracowniczego systemu ubezpieczeń społecznych.

11 W marcu 1992 r. zainteresowany zwrócił się do ONP, stosownie do przepisów ustawy z 1991 r., z wnioskiem o przeniesienie swych praw do emerytury z systemu belgijskiego do systemu emerytalnego Wspólnot Europejskich. W październiku 1992 r. urząd ten zawiadomił powoda, iż prawa jego podlegają przeniesieniu.

12 Jednakże w październiku 2000 r. Rada poinformowała powyższy urząd, iż G. My, zgodnie z brzmieniem art. 9 ustawy z 1991 r., odstąpił od przeniesienia swych praw do emerytury nabytych zgodnie z belgijskim systemem prawnym. Pismem z dnia 17 października 2000 r. ONP poinformował G. My'ego o przyjęciu do wiadomości jego rezygnacji.

13 W dniu 20 października 2000 r. G. My złożył, na podstawie art. 4 ust. 2 dekretu królewskiego, wniosek o przejście na wcześniejszą emeryturę.

14 Decyzją z dnia 2 maja 2001 r. ONP odrzucił ten wniosek, powołując się na okoliczność, iż zainteresowany nie legitymuje się 35-letnim stażem pracy w rozumieniu art. 4 ust. 2 dekretu królewskiego, wymaganym do nabycia prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę. Urząd ten odmówił uwzględnienia 27-letniego stażu pracy G. My'ego w charakterze urzędnika Wspólnot Europejskich, powołując się na fakt, iż system emerytalny przewidziany regulaminem pracowniczym nie jest uwzględniony przez regulację belgijską.

15 Sąd krajowy, mając wątpliwości co do kompatybilności, z jednej strony, ustawy z 1991 r. i regulaminu pracowniczego, w zakresie w jakim nie gwarantują one transferu praw do emerytury praw do emerytury ze wspólnotowego systemu emerytalnego do systemu krajowego, jak i — z drugiej strony — art. 4 ust. 2 dekretu królewskiego, w zakresie w jakim nie pozwala on na uwzględnienie okresu zatrudnienia w ramach instytucji wspólnotowej, z zasadami swobodnego przepływu pracowników i niedyskryminacji, jak również z prawami zagwarantowanymi obywatelom Unii Traktatem WE, postanowił odroczyć rozpoznanie sprawy i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem:

„Czy przepisy krajowe, takie jak [ustawa z 1991 r.] i art. 4 ust. 2 dekretu królewskiego [...] lub art. 11 załącznika VIII do regulaminu pracowniczego [...] pozostają w sprzeczności z art. 2, 3, 17, 18, 39, 40, 42 i 283 Traktatu ustanawiającego Unię Europejską i art. 7 rozporządzenia EWG 1612/68 [...]:

a) w zakresie w jakim powyższe przepisy krajowe i regulamin nie pozwalają obywatelowi Unii Europejskiej, jak w tym przypadku powodowi, którego

działalność zawodowa była wykonywana w przedsiębiorstwie krajowym lub w krajowej służbie cywilnej, a następnie w służbie publicznej Unii Europejskiej, czy też w odwrotnej kolejności, na porównanie korzyści, które uzyskałby w każdym z systemów emerytalnych, krajowym czy europejskim poprzez przeniesienie praw uzyskanych w innych systemach i poprzez wystąpienie na podstawie tego porównania z wnioskiem o przeniesienie tych praw bądź to z systemu krajowego do systemu europejskiego, bądź odwrotnie, z systemu europejskiego do systemu krajowego,

b) w zakresie w jakim powyższe przepisy, zakładając, iż zainteresowany winien zrzec się w sposób wyraźny przeniesienia swych praw z systemu belgijskiego do systemu europejskiego lub też dopuszczając tego rodzaju praktykę administracyjną bez uprzedniego przeprowadzenia przywoływanego porównania, wprowadzają lub mogą wprowadzić zainteresowanego pracownika w błąd, i

c) w zakresie w jakim powyższe przepisy krajowe nie zezwalają na uwzględnienie okresu działalności zawodowej wykonywanej w charakterze urzędnika Unii Europejskiej w celu przyznania wcześniejszej emerytury krajowej?".

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

W przedmiocie dopuszczalności pytania prejudycjalnego

16 Po pierwsze rząd niderlandzki uważa, iż wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest niedopuszczalny z uwagi na braki w uzasadnieniu wniosku, tak

co do informacji dotyczących stanu faktycznego, jak i ram prawnych postępowania przed sądem krajowym.

17 W tym względzie należy podkreślić, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem realizacja postulatu dokonywania wykładni prawa wspólnotowego, która byłaby użyteczna dla sędziego sądu krajowego, wymaga by sąd ten zdefiniował ramy faktyczne i prawne, w które wpisują się jego pytania, lub przynajmniej wyjaśnił stany faktyczne, które leżą u podstaw jego pytania, tak aby umożliwić Trybunałowi udzielenie użytecznych odpowiedzi i aby dać rządom Państw Członkowskich, jak też innym zainteresowanym stronom, możliwość przedłożenia opinii, zgodnie z art. 23 Statutu Trybunału Sprawiedliwości (zob. w szczególności wyrok z dnia 11 kwietnia 2000 r. w sprawach połączonych C-51/96 i C-191/97 Deliège, Rec. str. I-2549, pkt 30 i 31).

18 W niniejszym przypadku, jak wynika z uwag przedstawionych przez strony postępowania przed sądem krajowym, rząd grecki, jak i sam rząd niderlandzki, oraz Komisję Wspólnot Europejskich, informacje zawarte w orzeczeniu odsyłającym umożliwiły stronom zajęcie użytecznego stanowiska w sprawie pytania przedłożonego Trybunałowi. Ponadto informacje zawarte w orzeczeniu odsyłającym zostały uzupełnione poprzez przekazane przez sąd krajowy fragmenty akt sprawy i przedłożone Trybunałowi uwagi na piśmie. Państwa Członkowskie i pozostałe zainteresowane strony otrzymały całość tych informacji, podsumowanych w sprawozdaniu na rozprawę, w trakcie której podmioty te mogły ewentualnie uzupełnić swoje uwagi.

19 Sprzeciw podniesiony przez rząd niderlandzki winien być zatem oddalony.

20 Po drugie, ONP ocenia, iż niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest niedopuszczalny ze względu na fakt, iż od momentu wejścia w życie ustawy z 2003 r. stał się on bezprzedmiotowy, gdyż jego zdaniem ustawa ta przewiduje dla urzędników Wspólnot Europejskich możliwość domagania się przeniesienia praw do emerytury nabytych w ramach wspólnotowego systemu emerytalnego do systemu belgijskiego, co pozwala na zaliczenie okresów działalności zawodowej w charakterze urzędnika jednej z instytucji wspólnotowych celem nabycia prawa do wcześniejszej emerytury w systemie krajowym.

21 W tym względzie nawet jeśli ustawa z 2003 r. umożliwiałaby, jak to podtrzymywał na rozprawie ONP, zaliczenie okresów składkowych do wspólnotowego systemu emerytalnego, pomimo że zainteresowany, jak w postępowaniu przed sądem krajowym, nie występował o przeniesienie jego praw do emerytury z systemu wspólnotowego do systemu belgijskiego, to z akt sprawy wynika, iż G. My wystąpił z wnioskiem o wcześniejsze przejście na emeryturę w dniu 20 października 2000 r., tj. na ponad rok przed wejściem w życie ustawy z 2003 r. Ponadto mocą art. 29 przywołanej ustawy weszła ona w życie z dniem 1 stycznia 2002 r. i ma zastosowanie jedynie do wniosków o przeniesienie złożonych po tej dacie.

22 W konsekwencji sprzeciw podniesiony przez ONP winien być również oddalony.

23 Wreszcie Komisja uważa, iż dwie pierwsze części pytania prejudycjalnego, odnoszące się ściśle rzecz biorąc do przeniesienia praw do emerytury, pozostają bez związku ze sporem w postępowaniu przed sądem krajowym, który dotyczy wyłącznie uwzględnienia 27 lat stażu pracy w służbie Rady w celu nabycia prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę zgodnie z ustawodawstwem belgijskim. Wyłącznie ta ostatnia część wymaga zatem udzielenia odpowiedzi ze strony Trybunału.

24 W tym względzie należy przypomnieć, iż zgodnie z utrwalonym orzecznictwem wyłącznie do sądu krajowego, przed którym toczy się spór i który wobec tego musi przyjąć na siebie odpowiedzialność za wydane orzeczenie, należy ocena, w świetle konkretnych okoliczności sprawy, zarówno niezbędności orzeczenia prejudycjalnego do wydania wyroku, jak i istotnego charakteru pytań skierowanych do Trybunału. W konsekwencji gdy pytanie prejudycjalne dotyczy wykładni norm prawa wspólnotowego, Trybunał jest co do zasady zobowiązany do orzekania (zob. w szczególności, wyrok z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawie C-415/93 Bosman, Rec. str. I-4921, pkt 59 i z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie C-35/99 Arduino, Rec. str. I-1529, pkt 24).

25 Jednakże Trybunał wskazał również, że — w celu zweryfikowania swojej własnej właściwości — do niego należy zbadanie okoliczności, w których zwraca się do niego sąd krajowy (zob. podobnie wyrok z dnia 16 grudnia 1981 r. w sprawie 244/80 Foglia, Rec. str. 3045, pkt 21). Odmowa wydania orzeczenia w przedmiocie pytania prejudycjalnym skierowanego przez sąd krajowy jest dopuszczalna jedynie wówczas, gdy wykładnia prawa wspólnotowego, o którą zwraca się sąd krajowy, pozostaje w sposób oczywisty bez związku ze stanem faktycznym czy przedmiotem postępowania przed sądem krajowym lub też gdy problem ma charakter hipotetyczny, a Trybunał nie dysponuje informacjami co do okoliczności faktycznych i prawnych niezbędnymi do udzielenia przydatnej odpowiedzi na pytania, które zostały mu postawione (zob. w szczególności przywoływane wyżej wyroki w sprawie Bosman, pkt 61 i w sprawie Arduino, pkt 25).

26 Jednakże jak już stwierdzono, G. My nigdy nie domagał się w trakcie postępowania przed sądem krajowym przeniesienia praw do emerytury nabytych w ramach systemu wspólnotowego do systemu belgijskiego, a jedynie możliwości skorzystania z prawa do wcześniejszej emerytury krajowej. W związku z tym G. My sprzeciwił się odmownej decyzji ONP co do zaliczenia 27 lat stażu pracy w charakterze urzędnika Rady na poczet wymaganych mocą art. 4 ust. 2 dekretu królewskiego 35 lat stażu pracy, uzależniających nabycie prawa do rozważanej wcześniejszej emerytury.

27 Z tego wynika, iż przedmiotem postępowania przed sądem krajowym było tylko ustalenie, czy prawo wspólnotowe nakłada na władze belgijskie obowiązek zaliczenia na poczet lat stażu pracy tak okresów zatrudnienia G. My'ego, które miały miejsce w ramach belgijskiego systemu emerytalnego, jak i tych mających miejsce w ramach systemu wspólnotowego.

28 W tych okolicznościach dwie pierwsze części pytania winny być pozostawione bez odpowiedzi.

W przedmiocie uwzględnienia okresów zatrudnienia w ramach Wspólnot Europejskich

— W przedmiocie art. 2 WE, 3 WE, 40 WE i 283 WE

29 Jak to już uprzednio wskazał Trybunał (w wyrokach z dnia 29 września 1987 r. w sprawie 126/86 Giménez Zaera, Rec. str. 3697, pkt 11 i z dnia 11 marca 1992 r. w sprawach połączonych od C-78/90 do C-83/90 Compagnie commerciale de l'Ouest i in., Rec. str. I-1847, pkt 17 i 18), art. 2 WE i 3 WE formułują ogólne cele doprecyzowane przez inne postanowienia traktatu. Nie mogą być one zatem stosowane w sposób autonomiczny w stosunku do bardziej przepisów szczegółowych Traktatu wskazanych w treści pytania prejudycjalnego.

30 Podobnie art. 40 WE i 283 WE stanowią jedynie podstawę prawną do przyjęcia przez Radę, odpowiednio, środków niezbędnych do wprowadzenia w życie swobodnego przepływu pracowników zapewnionego w art. 39 WE oraz regulaminu pracowniczego urzędników Wspólnot Europejskich i warunków zatrudnienia innych pracowników Wspólnot.

31 W konsekwencji art. 2 WE, 3 WE, 40 WE i 283 WE pozostają bez związku z istotą niniejszej sprawy.

— W przedmiocie art. 17 WE i 18 WE

32 Artykuł 17 WE, ustanawiający obywatelstwo Unii, ogranicza się do stwierdzenia, iż obywatele Unii korzystają z praw i podlegają obowiązkom przewidzianym Traktatem. Może być on zatem stosowany wyłącznie w związku z przepisami szczególnymi Traktatu regulującymi prawa i obowiązki obywateli.

33 Artykuł 18 WE, który formułuje w sposób ogólny prawo każdego obywatela do swobodnego przemieszczania się i przebywania na terytorium Państw Członkowskich, znajduje swoje uszczegółowienie w art. 39 WE, w zakresie swobodnego przepływu pracowników. Ponieważ więc sąd krajowy zwraca się do Trybunału o dokonanie wykładni również art. 39 WE należy odnieść się w pierwszym względzie do tej kwestii (zob. podobnie wyrok z dnia 26 listopada 2002 r. w sprawie C-100/01 Oteiza Olazabal, Rec. str. I-10981, pkt 26).

— W przedmiocie art. 42 WE

34 Artykuł 42 WE powierza Radzie zadanie ustanowienia systemu pozwalającego pracownikom pokonanie trudności, mogących wyniknąć z ustawodawstwa krajowego, obowiązującego w dziedzinie zabezpieczenia społecznego. Z obowiązku tego Rada co do zasady się wywiązała, przyjmując rozporządzenie w sprawie stosowania systemów zabezpieczenia społecznego do pracowników najemnych, osób prowadzących działalność na własny rachunek i do członków ich rodzin przemieszczających się we Wspólnocie w wersji znowelizowanej i ujednoliconej rozporządzeniem Rady (WE) nr 118/97 z dnia 2 grudnia 1996 r. (Dz.U. 1997, L 28, str. 1).

35 Zgodnie z wyrokiem Trybunału z dnia 3 października 2000 r. w sprawie C-411/98 Ferlini, Rec. str. I-8081, pkt 41, urzędnicy Wspólnot Europejskich nie mogą być traktowani jako pracownicy w rozumieniu rozporządzenia nr 1408/71, ponieważ nie podlegają oni ustawodawstwu krajowemu w dziedzinie zabezpieczenia społecznego, jak tego wymaga art. 2 ust. 1, definiujący zakres podmiotowy rozporządzenia.

36 W konsekwencji art. 42 WE, ani rozporządzenie nr 1408/71 nie mają zastosowania do sytuacji G. My'ego.

— W przedmiocie art. 39 WE i art. 7 rozporządzenia nr 1612/68

37 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem urzędnicy Wspólnot Europejskich dzielą status pracowników przemieszczających się. W konsekwencji obywatel Unii pracujący w jednym z Państw Członkowskich, innym niż państwo pochodzenia, nie traci statusu pracownika w rozumieniu art. 39 ust. 1 WE z tego tylko względu, iż zajmuje on stanowisko w ramach organizacji międzynarodowej, nawet jeśli warunki jego wjazdu i pobytu w państwie zatrudnienia są przedmiotem szczególnej regulacji mocą konwencji międzynarodowej (wyroki z dnia 15 marca 1989 r. w sprawach połączonych 389/87 i 390/87 Echternach i Moritz, Rec. str. 723, pkt 11; z dnia 27 maja 1993 r. w sprawie C-310/91 Schmid, Rec. str. I-3011, pkt 20 i przywoływany wyżej wyrok w sprawie Ferlini, pkt 42).

38 Wynika stąd, iż obywatel Państwa Członkowskiego, jak G. My, nie może zostać pozbawiony uprawnień i korzyści socjalnych zapewnionych mu w art. 39 WE i rozporządzeniu nr 1612/68 (zob. wyrok z dnia 13 lipca 1983 r. w sprawie 152/82 Forcheri, Rec. str. 2323, pkt 9, przywoływany wyżej wyrok w sprawie Echternach i Moritz, pkt 12, przywoływany wyżej wyrok w sprawie Schmid, pkt 22 oraz przywoływany wyżej wyrok w sprawie Ferlini, pkt 43).

39 Jednakże, jak wynika z akt sprawy, cała działalność zawodowa G. My'ego, który przybył do Belgii w wieku lat dziewięciu, miała miejsce na terytorium belgijskim, najpierw w charakterze pracownika rozmaitych spółek belgijskich, a następnie, aż do momentu osiągnięcia wieku emerytalnego, w charakterze urzędnika sekretariatu generalnego Rady.

40 Tymczasem postanowienia Traktatu w sprawie swobodnego przepływu pracowników, a zwłaszcza art. 39 WE, nie mogą mieć zastosowania do sytuacji wewnętrznych, ograniczonych do jednego Państwa Członkowskiego (wyrok z dnia 5 czerwca 1997 r. w sprawach połączonych C-64/96 i C-65/96 Uecker i Jacquet, Rec. str. I-3171, pkt 16 oraz cytowane orzecznictwo).

41 W celu ustalenia związku z jedną z sytuacji przewidzianych przez art. 39 WE Komisja podniosła, iż okres działalności zawodowej w międzynarodowej służbie publicznej, takiej jak w ramach Unii Europejskiej, powinien być tożsamy z okresem działalności zawodowej w ramach służby cywilnej Państwa Członkowskiego.

42 Tego rodzaju fikcja prawna, jak to wynika z pkt 85–89 opinii rzecznika generalnego, nie znajduje oparcia w przepisach Traktatu w przedmiocie swobodnego przepływu pracowników.

43 W konsekwencji przepisy art. 39 WE oraz art. 7 rozporządzenia nr 1612/68 nie mają zastosowania do sytuacji G. My.

— W przedmiocie art. 11 ust 2 załącznika VIII regulaminu pracowniczego i art. 10 WE

44 System przeniesienia praw do emerytury, w postaci w jakiej został przewidziany w art. 11 ust 2 załącznika VIII regulaminu pracowniczego, pozwalając na

koordynacje pomiędzy systemami krajowymi a wspólnotowym systemem emerytalnym, zmierza do ułatwienia przepływu pracowników krajowych z sektora publicznego i prywatnego do administracji wspólnotowej i do zapewnienia w ten sposób Wspólnotom możliwie najlepszego wyboru personelu wykwalifikowanego, o odpowiednim doświadczeniu zawodowym (wyrok z dnia 20 października 1981 r. w sprawie 137/80 Komisja przeciwko Belgii, Rec. str. 2393, pkt 11 i 12).

45 W szczególności Trybunał orzekł, iż odmawiając podjęcia niezbędnych środków w celu przeniesienia ekwiwalentu aktuarialnego praw do emerytury lub zryczałtowanej wartości wykupu praw do emerytury nabytych w ramach krajowego systemu emerytalnego do wspólnotowego systemu emerytalnego, przewidzianych w art. 11 ust. 2 załącznika VIII regulaminu, Państwo Członkowskie może utrudnić rekrutację przez Wspólnotę urzędników krajowych o określonym stażu pracy, biorąc pod uwagę fakt, że tego rodzaju przejście z krajowej służby cywilnej do wspólnotowej służby publicznej pozbawia ich prawa do emerytury, które zachowaliby, gdyby nie przyjęli zatrudnienia w ramach służb Wspólnot (przywoływany wyżej wyrok w sprawie Komisja przeciwko Belgii, pkt 19).

46 Tak właśnie dzieje się w przypadku, gdy Państwo Członkowskie odmawia zaliczenia okresów zatrudnienia w ramach systemu wspólnotowego dla celów nabycia prawa do wcześniejszej emerytury w krajowym systemie emerytalnym.

47 Należy zatem stwierdzić, iż przepisy prawa krajowego mające zastosowanie w niniejszej sprawie w postępowaniu przed sądem krajowym mogą ograniczyć i częściowo również zniechęcić do wykonywania działalności zawodowej w ramach instytucji Unii Europejskiej, w zakresie w jakim przyjmując stanowisko w jednej z takich instytucji pracownik uprzednio należący do krajowego systemu emerytal-

nego ryzykuje utratę możliwości skorzystania ze świadczenia emerytalnego należnego mu w ramach systemu krajowego, do którego prawo zachowałby, gdyby stanowiska nie przyjął.

48 Tego rodzaju skutki są niedopuszczalne ze względu na nałożony na Państwa Członkowskie obowiązek współpracy i lojalnego wsparcia Wspólnoty, znajdujący szczególny wyraz w sformułowanym w art. 10 WE obowiązku ułatwiania Wspólnocie wypełniania jej zadań.

49 W konsekwencji należy odpowiedzieć na postawione pytanie, iż wykładni art. 10 WE w związku z przepisami regulaminu pracowniczego należy dokonywać w ten sposób, iż przepis prawa krajowego, który nie pozwala na zaliczenie stażu pracy obywatela Unii w służbie instytucji wspólnotowej w celu nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z krajowego systemu emerytalnego, jest sprzeczny z tym artykułem Traktatu.

50 Ze względu na powyższe nie ma potrzeby udzielania odpowiedzi na pytanie dotyczące wykładni art. 18 WE.

W przedmiocie kosztów

51 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem;

do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 10 WE w związku z przepisami regulaminu pracowniczego urzędników Wspólnot Europejskich należy dokonywać w ten sposób, iż przepis prawa krajowego, który nie pozwala na zaliczenie stażu pracy obywatela Unii w służbie instytucji wspólnotowej w celu nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z krajowego systemu emerytalnego, jest sprzeczny z tym artykułem Traktatu.

Podpisy